



Sisäministeriö

SM:n lausuntopyyntö SM1615952/29.6.2016

AMPUMA-ASELUPAMENETTELYN UUDISTAMINEN

Ampumaharrastusfoorumi kiittää mahdollisuudesta lausua näkemyksiään viiteasiakirjan mukaisesti ampuma-aselain ja rikoslain muuttamisesta. Tavoitteena oleva aselupamenettelyjen uudistaminen ja joustavoittaminen aseturvallisuutta vaarantamatta on mielestämme kokonaisuutena erittäin hyvä tavoite. Esitetyt muutokset voimassa olevaan ampuma-aselakiin nähdään kannatettavina, joskin Ampumaharrastusfoorumi haluaa kiinnittää Sisäministeriön huomion jäljempänä mainittuihin lainkohtiin.

Tässä lausunnossa käytetyllä ilmaisulla *ampuma-ase* tarkoitetaan lyhyesti ampuma-aseissa käytettyä kokonaisuutta eli ampuma-asetta, tehokasta ilma-asetta, kaasusumutinta tai aseensa osaa ellei tapauskohtaisesti ole erikseen määritetty.

Ampumaharrastusfoorumi lausuu ampuma-aselain muutosesityksistä seuraavaa:

12§ ja 18§: Ampuma-aseen tilapäinen muuntaminen ja sen luvallisuus

Määrittely *tilapäisestä muuntamisesta (12§ 3 mom)* tuo tarkoituksenmukaista joustavuutta ampuma-aseiden käyttämiseen. Monet nykyaikaisista aseista on varustettu erilaisin vaihtolaittein, joiden vaihtaminen ei voimassa olevaa lakia tiukasti tulkittaessa olisi mahdollista. Näiden vaihtolaitteiden käytön mahdollistamisella ei yleensä ole vaikutusta aseturvallisuuteen.

19§: Poikkeus luvanvaraisuudesta

Hankkimis- ja hallussapitolupien yhdistyminen *aseluvaksi* poistaa esitetyn 19§ momentin 3 poikkeuksen, jonka johdosta valvontaviranomaisen tietoisuus maassa olevista luvallisista aseista paranee.

Esitetyn asekeräilijän tiedostonpitämismahdollisuuden poistamisen sijaan pyydetään lainvalmistelussa tarkastelemaan asekeräilijöiden mahdollisuutta siirtyä käyttämään poliisin asetietojärjestelmää ase-elinkeinonharjoittajien tapaan. Nykyään asekeräilijöiden ei ole todettu väärinkäyttäneen luottamustaan tiedostonpitämisoikeuden osalta. Asekeräilijöiden osalta esitetään lisättävän myös yhtenäisiä toimintatapoja sekä heihin kohdistuvaa muuta valvontaa. Sähköisen aserekisterin käytön laajentamisella lakiuudistuksen yhteydessä ase-elinkeinonharjoittajien ja asekeräilijöiden keskuuteen voidaan saada hyödyllisiä näkemyksiä myös siitä, olisiko tällaisen rekisterin käyttö laajennettavissa ”kansalaisen asetiliksi”.

25§: Velvollisuus tiedoston pitämiseen

Ampuma-aseen yksilöintitietojen ilmoittaminen poliisin asetietojärjestelmään 30 päivän kuluessa aseennäytteen harjoittajan haltuun vaikuttaa kohtuulliselta. Lain uudistamisen myötä ase-elinkeinoharjoittajien käytettäväksi tuleva asetietojärjestelmä edistää valvontaviranomaisen tietoisuutta maassa olevista aseista.

Korjattavana tai säilytettävänä olevien aseiden osalta 90 päivän ilmoittamisvelvoite pitäisi tulla voimaan vasta esitetyn määräajan täytyttyä 30 päivän sijaan turhien ilmoitusten välttämiseksi, ellei erityisesti ole kyseessä asiakkaan ja palveluntuottajan keskinäisellä ymmärryksellä 90 vuorokautta pidemmäksi ajaksi korjaukseen tai säilytykseen jätetty ampuma-ase.

42§: Aselupa

Hankkimis- ja hallussapitolupien yhdistäminen yhdeksi kokonaisvaltaiseksi aseluvaksi on kannatettavaa kehittämistä vähentäen monivaiheista käyntiasioimista poliisilaitoksella, mikä mahdollistaa 25§:n määrittämät ilmoitusvelvollisuudet. Myös kotipaikkasidonnaisuudesta luopuminen asiointipoliisilaitoksen osalta on hyvin kannatettavaa. Se mahdollistaa tapauksista riippuen joustavammat mahdollisuudet hoitaa aselupa-asioita missä tahansa poliisin asiointipisteessä.

Asiointipoliisilaitos tulisi vapauttaa myös aselupien luovuttamisen osalta, toisin kuin 90§:ssä määritetään, mikä nopeuttaisi aseiden valvontaa.

Valikoivan haastattelun toteuttaminen (ja soveltuvuuskokeesta luopuminen) on tarkoituksenmukaista kehittämistä. Samoin hankkimiseen (vast) tarkoitettujen aselupien myöntämisen pidentäminen kahden vuoden ajaksi joustavoittaa ampuma-aseen hankkimista.

Ase-elinkeinoharjoittajan ilmoittamisvelvollisuus aseiden yksilöintitiedoista on kohtuullinen. Yksityisen luovuttajan osalta lakiesitys ei ole niin yksiselitteinen, joten sitä voisi täsmentää onko kyse uudesta vai vanhasta luvanhaltijasta, joka ilmoittaa yksilöintitiedot poliisiviranomaiselle. Yksityisen luvanhaltijan osalta voitaisiin viitata muunmuassa aselain 89§:än.

42a§: Päätös, luvan voimassaolo ja lupaehdot

Aselupaan sisältyvää hallussapito-oikeuden määrittämistä vain viideksi vuodeksi ensiluvan haltijoille, kun kyseessä on pistoolit, tulisi pidentää esimerkiksi kymmeneen vuoteen, millä olisi byrokratiaa vähentävä vaikutus.

Keräilijän tai huoltajan aselupaan mahdollisesti sisällytettävä ehto, jonka mukaan aseluvan haltija ei saisi ampua aseella ollenkaan ei välttämättä ole valvonnan kannalta kovin uskottava säännös, vaikka tämänkaltainen menettely onkin jo myös muissa lupaehtoissa käytössä. Säännös estää vain patruunoiden hankkimisen ostamalla ase-elinkeinoharjoittajalta, muttei esimerkiksi yksityiseltä saannon johdosta.

45§: Aseluvan saajaa koskevat edellytykset luonnolliselle henkilölle

Ei kommentoitavaa varsinaisiin muutoksiin.

Lausuntopyynnön varsinaisesta kohteista huolimatta kuitenkin esitetään, että aseharrastuksen osoittamiseksi riittäisi vain vuoden säännöllinen harrastusaika; tähän liittyen, ja korvaamaan, voitaisiin poistaa ampuma-aseasetuksesta olosuhteiden aiheuttamia vähennyssääntöjä (Ampuma-aseasetus 44d§, esimerkiksi talvi), jotka ovat hyvin epämääräisiä. Lisäksi esitetään, että asepalvelus laskettaisiin kokonaisuudessaan hyväksiluettavaan aikaan muun muassa siksi, että asepalvelusaikaa on viime vuosina merkittävästi lyhennetty sekä siksi, että asepalveluksensa aikana sitä suorittavat ovat jatkuvasti tekemisissä erilaisten aseiden ja ampuvatarvikkeiden sekä räjähteiden kanssa. Vaihtoehtoisesti asepalveluksen (varusmiespal-

velus, reservin kertausharjoitukset ja puolustusvoimien vapaaehtoiset harjoitukset) osalta voitaisiin ryhtyä seuraamaan todellisia harjoittelukertoja, mikä olisi yhdenvertainen muussa elämänvaiheessa tapahtuvan harrastuneisuuden todentamiseen.

55§: Rinnakkaisluvan voimassaoloaika ja lupaehdot

Esitetään, että kaikki rinnakkaisluvut voidaan ilman erityistä syytä myöntää kymmeneksi vuodeksi kerrallaan, millä on byrokratiaa vähentävä vaikutus. Tällainen erityinen syy voisi olla esimerkiksi lain esityksessäkin mainittu varsinaisen aseluvan kesto tai 15 - 18 vuotiaan henkilön huoltajalle hankittava rinnakkaislupa (kunnes nuorin huollettava 19 vuotta).

56a§: Kaasusumutinlupa

Esitetään, että kaasusumutinlupa voidaan ilman erityistä syytä myöntää kymmeneksi vuodeksi kerrallaan, millä on byrokratiaa vähentävä vaikutus.

90§: Aselupaa koskevan todistuksen esittämis- ja luovuttamisvelvollisuus

Lakikohdan sisältö ja sen perustelu eivät ole yhtenevät. Esitetään, että lakiin kirjataan suoraan, että aseluvan luovuttaminen olisi mahdollista myös mille tahansa poliisilaitokselle samaan tapaan, kuin aseluvan hakemisessa menetellään (42§). Näissä tapauksissa poliisiviranomainen tekisi virallinen ilmoituksen luvanhaltijan kotikunnan tai kotipaikan poliisilaitokselle.

Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen

Asekeräilijän velvoite hakea hallussapitolupa keräilemilleen aseille ja aseiden osille on siirtymäajan osalta kohtuullinen. Lakiin esitetään kuitenkin kirjattavan myös se, että siirtymäajan kuluessa vireillepantu lupa on maksuton.

Ampumaharrastusfoorumi on valmis täsmentämään mahdollisia tämän lausunnon epäselviä ilmaisuja. Lisäksi Ampumaharrastusfoorumi varautuu lausumaan tämän lausuntokierroksen jälkeen ampuma-aselain muutosesitykseen tehtyjä tarkennuksia.

Tampere 16.8.2016


Mikko Taussi
Ampumaharrastusfoorumin puheenjohtaja

Ampumaharrastusfoorumi on ammunnan harrastusta edistävien järjestöjen yhteenliittymä, jonka tavoitteena on turvata ammunnan harrastusmahdollisuudet maassamme myös tulevaisuudessa. Ampumaharrastusfoorumin tehtävänä on yhteisvoimin vaikuttaa päättäjiin valtakunnallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla ampumaharrastusmahdollisuuksien turvaamiseksi. Ampumaharrastusfoorumin muodostavat urheilujärjestöistä Suomen Ampumaurheiluliitto ja ampumahiihtourheilujärjestöistä Suomen Ampumahiihtoliitto; metsästysjärjestöistä Suomen Riistakeskus ja Suomen Metsästäjäliitto; reserviläisjärjestöistä Maanpuolustuskoulutusyhdistys, Reserviläisurheiluliitto, Suomen Reserviupseeriliitto, Reserviläisliitto sekä Maanpuolustuskiltojen liitto. Lisäksi jäsenkuntaan kuuluvat Asealan Elinkeinonharjoittajat ry ja Asehistorian Liitto ry. Aseen hallussapitolupia on Suomessa arviolta noin 700 000 – 800 000 henkilöllä.